

MENNINGER

FULLT NANN. Innlegg på trykk skal være signert med fullt navn. Anonyme innlegg godtas bare unntaksvis, når det kan underbygges med helt spesielle behov for å være anonym. Du kan også lese mening-innleggene på nettsiden under www.hamardagblad.no. SKRIV KORT. Innlegg som er kortere enn 280 ord slipper først fram i køen. Alle innlegg må leveres som e-post til mening@hamardagblad.no eller SMS til 2097 kodeord HD.

Hurra for Hamar og'n Gregers!

Hamar fyller år! Etter «den siste tidsrekinga» blir Hamar 164 år gammal. Hamar blei kjøpstad etter kongeleg resolusjon i 1849. Men, som vi alle veit, hadde Hamar allereie vore kaupang, altså kjøpstad, for tusen år sidan, og det har budd folk her i området i minst fire tusen år.

1849 blei Hamar kjøpstad igjen – ikkje fordi det var så mykje handel her, men fordi nokon meinte det burde vere mykje handel her. Det var faktisk ein gudbrandsdøl som trekte litt i trådane den gongen – sjølv om han døydde tretten år før Hamar blei kjøpstad (igjen).

Mannen har fått sin eigen stad ute og sin eigen utestad. Hamar har Fougner Lundhs plass og Gregers. Denne gudbrandsdølen, frøningen, var sjølv sagt Gregers Fougner Lundh. 'N Gregers var professor i statsøkonomi og teknologi ved det nyoppretta universitetet i Kristiania, der han i 1823 blant anna hadde som oppgåve å sjå på om ein kunne opprette ein by ved Mjøsa. Sjølv hadde'n Gregers studert i København. Det var det

ein gjorde den gongen Noreg var ein del av Danmark og ein ikkje hadde noko universitet i sitt eige land – som ikkje var eit eige land.

'N Gregers var med i krigen mot England i 1807, og han var med i krigen mot Sverige i 1808. Men etter Mossekonvensjonen i 1814 hadde'n Gregers fått nok. 'N Gregers var oppteken av at Noreg skulle bli sjølvstendig. Det gjekk jo ikkje heilt slik i 1814, men'n Gregers var barn av si tid - nasjonalromantikken.

'N Gregers blir også tillagt å vere mannen bak den norske «målranken». Han var ein av dei første som spunde rett ut: «Hvorfor har Norge ikke sit eget National-Sprog?». Det var faktisk ikkje slik at Ivar Aasen kom på ideen å samle og foreine dei norske dialektene til eit skriftspråk. Det meste av dette tankegodset låg allereie der – det låg i tida.

'N Gregers samla sjølv inn norske dialektord, og han prøvde å samle norske mellomaldertekstar. Han stifta

Samfundet for det norske Folks Sprog og Historie og samarbeidde med Henrik Wergeland og andre. Wergeland tok jo språkpolitikken eit langt steg framover, og Knudsen tok over etter han, men det heile starta altså faktisk med blant anna Gregers Fougner Lundh før Henrik Wergeland. Knud Knudsen eller Ivar Aasen var fødde.

Det er god grunn til å feire Gregers Fougner Lundh i samband med Hamar sin 164-årsdag – utan'n Gregers ingen Hamar. Men det er også god grunn til å feire Gregers Fougner Lundh i samband med Språkåret 2013 – utan'n Gregers ikkje eit norsk skriftspråk. Truleg ville ein fått både Hamar som by og eit norsk skriftspråk etter kvart. Men'n Gregers er eit godt døme på at ein treng folk som kan setje ord på ting og få ting gjort. Hurra for Hamar og hurra for Språkåret 2013!

JENS HAUGAN

Morgen i Jenin? Frihet i nye 100 år

De siste dagene nå har jeg på nytt lest boka «Morgen i Jenin» av Susan Abulhawa.

Den gjorde igjen et sterkt inntrykk. Jeg kjenner noe til Palestina fra 2007 til i dag. Jeg kjenner noe til stedene, tradisjonene, historien og folket.

De jeg kjenner i Palestina har sluttet å gråte, sluttet å slåss. Dagens palstinere, – slik jeg kjenner dem, – er tause og desillusjonerte mht. håp for fremtiden. De tar en dag om gangen og gjør det beste ut av

I år feirer vi at det er 100 år siden kvinner fikk stemmerett i Norge. En viktig markering for likestilling og ikke minst for at Norge først da ble et skikkelig demokrati. Det kom ikke av seg selv, men er resultatet av lang politisk kamp, og beviste politiske valg.

Vi skal gi oss lov til å være godt fornøyd med det vi har fått til. Men vi skal også la oss inspirere av historien til å ville videre. Det er fortsatt en jobb å gjøre.

Desverre er det politiske partier på høyresiden som mener det er nok nå. De hevder at det som trengs av tiltak og

enkelt dame selv må bli smartere. Når vi vet at sykefraværet for kvinner er 60 prosent høyere enn for menn, styrkes bildet ytterligere. For å endre dette mønster trengs det politisk vilje og det trengs enda mer politisk handling - ikke mindre.

Forskjellene i arbeidslivet er fortsatt alt for store. Kvinner tjener kun 85 prosent av lønna til menn.

Arbeidspartiet vil ha en nasjonal satsing som fremmer likestilling i arbeidslivet. Det er viktig for den enkelte kvinne og det er viktig for samfunnet.

arbeidsstidsordninger som kan kombineres med familieliv er bare noen eksempler.

Frp og Høyre vil det motsatte. De vil utradere pappavstemningen, kutte i midler til ufriwillig deltid, fjerne maksprisen i barnehagen, øke konstantstøtten og innføre arbeidsstidsordninger som gir arbeidsgiver mer makt til å tvinge deg til å jobbe etter stengt i barnehagen. Dette er en politikk som fører norske kvinner mange steg tilbake til kjøkkenbenken. Det er dårlig for barna, det er dårlig for kvinnene og det er dårlig for